

תוכן השערים

7	פגישה ראשונה	שער 1
10	שמותיה של ירושלים	שער 2
17	אבן, קיר, פתח, בית, רחוב, שכונה	שער 3
53	דמויות, טיפוסים ועדות בירושלים	שער 4
69	דתות ואמונות	שער 5
84	עיצוב, סגנונות, אופנה	שער 6
93	אוכל, בתי קפה, מסעדות	שער 7
102	ירושלים מבפנים ומבחוץ	שער 8
113	חינוך, תרבות, אומנות בירושלים	שער 9
122	טבע בירושלים	שער 10
129	אתר, קיפולי היסטוריה	שער 11
135	פרידה מירושלים	שער 12

שער 1

פגישה ראשונה

הרוח והריח של ירושלים

רבי חנינא יגל היה רב ואיש רוח במרוקו. הוא אהב מאוד את עיר הקודש ירושלים והתגעגע אליה מאוד, אבל רבי חנינא לא היה יכול לנסוע לשם. מה עשה? כל השנה אסף כסף ונתן לאביו. "סע אתה לשם, אבא", אמר רבי חנינא לאביו.

בא האב לירושלים, היה שם זמן קצר, אבל לא היה יכול להתרגל לעיר ולאקלים שלה וחזר למרוקו. הצטער על כך רבי חנינא ואמר:

"חבל מאוד, אבא, לא האקלים הפריע

לך שם. אתה לא הרחת את ריח ירושלים. ירושלים צריכה לב. היית צריך להדביק את רוחך לריח של ירושלים, היית צריך להתבשם מהבושם של עיר הקודש. זאת לא עשית, אבא." כנסו דברי רבי חנינא ללב האב. באותה שנה חזר לירושלים ונשאר שם כל החיים.

(לפי סיפור מפי יהודי מרוקו, מתוך "שבעים סיפור וסיפור" בעריכת דב נוי)

תרגיל

כתבו מה גילה האב בפגישה השנייה שלו עם ירושלים.

הבעה

"אתה לא הרחת את ריח ירושלים, ירושלים צריכה לב. היית צריך להדביק את רוחך לריח של ירושלים..." – הבן דיבר על חוש ריח.

כתבו שוב את דברי הבן והזכירו חושים אחרים: חוש המישוש, חוש הראייה, חוש השמיעה וחוש הטעם.

אליהו סיגד, ירושלים, 1928

מארק טוויין בירושלים

"...עברנו עוד גבעה ועוד גבעה, כל הזמן הסתכלנו למעלה על ראש הגבעה, חשבנו שהנה עכשיו סוף סוף נראה את העיר, אבל כל פעם חיכו לנו עוד גבעות, עוד נוף מכוער ולא עיר הקודש. לבסוף, ראינו אבנים, חומות עתיקות וקשתות בצד הדרך. כל בחור וכל עולה רגל זרק את כובעו למעלה וצעק:
י ר ו ש ל י מ !

ירדנו מהסוסים והסתכלנו כשעה ויותר בלי לומר הרבה מילים. הכרנו את מסגד עומר, את שער דמשק, את הר הזיתים, את עמק יהושפט, את מגדל דויד ואת גנה של גת שמנים. הכול כמו בתמונות. אף אחד לא בכה. המחשבות על ירושלים היו מלאות שירה ומלאות כבוד.

בשעה מוקדמת אחר הצהריים נכנסנו לרחובות הצרים בשער דמשק העתיק, וכבר כמה שעות אני חושב: רגלי עומדות בעיר העתיקה. בעיר הזאת גר שלמה, כאן דיבר אלוהים עם אברהם, כאן עומדות החומות שראו את הצליבה של ישו. בשבילנו תהיה ירושלים זיכרון נעים – זיכרון לעולם.

(לפי מארק טוויין*, "מסע התענוגות לארץ הקודש")

* מארק טוויין, עיתונאי וסופר אמריקני ידוע. בשנת 1867 בא עם קבוצת תיירים לארץ הקודש בטיול של חברת הנסיעות "קוק".

תרגיל

כתבו מה ראה מארק טוויין בפגישתו הראשונה עם ירושלים, ובאילו תקופות היסטוריות הוא נזכר.

הבעה

מארק טוויין: "ירדנו מהסוסים והסתכלנו כשעה ויותר בלי לומר הרבה מילים."
אילו מילים אמרת אתה או היית אומר בפגישתך הראשונה עם ירושלים?

א) זכר או נקבה? סמנו מה יוצא דופן וכתבו למה:

דוגמה: גבעה | פגישה | חומה | **שער**

פסוקים: פסוקים

1. מסגד | שער | חומה | גן

2. ילדות | תמונה | נוף | שירה

3. הרצליה | תל אביב | ירושלים | הר ציון

4. עמק | מגדל | קשת | מסגד

5. אקלים | ידית | ריח | עמק

6. שירה | ארץ ישראל | עיר | מסגד

7. הר | צליבה | ארמון | זיכרון

8. לב | ריח | שבת | נחל

9. חנות | כבוד | שער | בניין

ב) כתבו ברבים:

דוגמה: התייר קנה מזכרת מעניינת בחנות מיוחדת.

הגויזים קנו מזכרות מעניינות בחנות מיוחדת.

1. ראיתי מסגד מיוחד ליד המגדל הגבוה.

2. הקבוצה נסעה לבקר באתר קדוש.

3. בעיר מודרנית יש נוף מכוער.

4. צייר ידוע צייר עץ עתיק.

הבעה

"בשבילנו תהיה ירושלים זיכרון נעים – זיכרון לעולם" (מארק טוויין)
כתבו: בשבילי ירושלים היא ...